

Förslag till uttalande

Uttalande från Reumatikerförbundets förbundsstämma 2021

Utbilda befolkningen om deras rättigheter i sjukvården

Införandet av patientkontrakt riskerar att falla lika platt som införandet av patientlagen, om inte befolkningen utbildas om sina rättigheter i sjukvården. Informationen bör särskilt riktas till personer med allvarliga eller kroniska hälsotillstånd- och sjukdomar. Förutsättningarna att lyckas med omställningen till en personcentrerad god och nära vård där patientkontrakt är en del, ökar radikalt när både patienter och vårdpersonal vet vad det innebär.

Det behövs en landsomfattande utbildningskampanj för att alla som behöver ska få ett patientkontrakt. Både patienter och vårdpersonal behöver utbildas. För att kampanjen ska få den omfattning som krävs, för att patientkontrakten ska få ett reellt genomslag i vården, måste ansvaret för kampanjen ligga på en myndighet.

Såväl allmänheten, patienterna som vårdpersonalen ska veta vad ett patientkontrakt är. Personer med omfattande och långvariga vårdbehov ska veta mer om vad ett patientkontrakt ska innehålla och hur de ska gå tillväga för att få ett patientkontrakt. Vårdpersonal ska veta vad de ska erbjuda patienterna och hur de ska arbeta för att få till väl fungerande patientkontrakt.

Den 1 januari 2024 kommer rätten att begära patientkontrakt att föras in i patientlagen. Redan idag testas patientkontrakt framgångsrikt i flera regioner, bland annat i Jönköping, Uppsala och Kalmar.

Patientkontraktet är inte ett juridiskt bindande dokument med rättigheter och skyldigheter, utan en överenskommelse som vården och patienten utformar tillsammans. Kontraktet tydliggör vad vården ska göra och vad patienten själv kan göra.

I kontraktet ska det tydligt framgå vilka insatser som är inplanerade och vilka vårdaktörer som är inblandade. Planen ska alltså tydligt ange vem som ska göra vad och när det ska ske.

Vi lever allt längre. Vid 65 års ålder har två av tre personer minst två kroniska sjukdomar. En stor del av dessa lever med en eller flera reumatiska sjukdomar. Ju fler sjukdomar och olika vårdgivare man har, ju svårare blir det att hålla ihop när och vad som ska ske. Det ska patientkontrakt råda bot på.

Sedan 2014 har Sverige en patientlag. Lagen var tänkt att bidra till en mer jämlik och personcentrerad hälso- och sjukvård. Så har inte blivit fallet! Patientkontrakt är ett praktiskt verktyg för att lagen i ökad utsträckning ska tillämpas. – Men för att använda verktyg krävs att man vet att de finns och hur de ska användas!

Vi vill därför se en omfattande bildningskampanj om patientkontrakt som når alla i hela landet!

För att få till en jämlik och personcentrerad vård vill Reumatikerförbundet att regeringen:

- Ger en myndighet i uppdrag att ansvara för ett nationellt utbildande arbete om patientlagen och patientkontrakt. Med tre fokus; Ett för allmänheten, ett för personer med allvarliga eller kroniska hälsotillstånd- och sjukdomar och ett för vårdpersonal.
- Sätter konkreta effektmål för återkommande uppföljning av uppdraget, både avseende kunskaperna om lagen i de tre grupperna, liksom av hur många som faktiskt har ett patientkontrakt.
- Regelbundet gör uppföljningar av om patientkontakt bidrar till en bättre hälso- och sjukvård.